

Kampen for Norges fred og frihet

108874

I flere av de innleggene som har stått i Det lokale hjørnet om dette hovedkapitlet i Norges historie, blant andre fra Anton Olstad, reises det klart tvil om kongen og regjeringen i det hele tatt hadde rett til å fortsette kampen for Norges fred og frihet fra England.

Jeg vil påstå at kongen og regjeringen ikke bare hadde rett, men fram for alt en plikt til å fortsette kampen.

Som en følge av at de allierte trakk sine styrker ut av Nord-Norge, fant regjeringen det håpløst å fortsette krigen mot tyskerne i Norge. I statsråd den 7. juni ble det bestemt at kongen, kronprinsen og regjeringen skulle flytte til et alliert land (England) og bekjentgjøre det for almenheten ved en proklamasjon. Den ble sendt ut over Tromsø radio den 9. juni 1940.

I denne proklamasjonen heter det bl. a. :«Forsvarets Overkommando har derfor rådd Kongen og Regjeringen til foreløpig å oppgi kampen innenlands. Og Kongen og Regjeringen har funnet det som sin plikt å følge dette råd. De flytter derfor nå ut av landet.

Men de oppgir ikke dermed kampen for å gjenvinne Norges selvstendighet. Tvert imot — de vil holde fram med den utenfor landets grenser.»

General Otto Ruge som hadde ledet forsvarskampen i Norge, fikk fullmakt til å ordne med kapitulasjon av de norske styrkene i Nord-Norge. Denne fullmakten ble gitt i brev av 7. juni 1940 fra Forsvarsdepartementet til Forsvarets Overkommando.

Det kan være verd å merke seg at general Otto Ruge framholdt meget sterkt at selv om man måtte gi opp den militære motstanden mot tyskerne i Norge, måtte man ikke innlede fredsforhandlinger. Generalen understreket dette klart overfor de norske offiserene som var pekt ut for å forhandle med tyskerne om kapitulasjonsbetingelsene. Det man skulle forhandle om var en militær avtale om å overgi de gjenværende norske styrkene og ikke en politisk avtale mellom statene Tyskland og Norge.

General Otto Ruge hadde derfor framholdt overfor regjeringen at Norge måtte fortsette som en krigførende stat og bygge opp en ny norsk hær, flåte og flyvåpen etter at kampene i Norge var over.

Man bør for all del ikke glemme at regjeringen hadde valgt side da den svarte nei på de tyske krav da angrepet kom den 9. april. Dette sidevalget ble ytterligere forsterket med Kongens nei til det tyske krav om å utnevne Vidkun Quisling til ny norsk statsminister den 10. april 1940. Beslutningen den 7. juni 1940 om å fortsette kampen for Norges fred og frihet fra England var den endelige bekreftelsen på dette helt avgjørende sidevalget.

I overensstemmelse med dette oppfylte kongen og regjeringen sin plikt mot landet og folket sjøl om Anton Olstad overraskende nok ikke mener at de burde ha gjort det, men blitt i Norge og valgt side med Hitler-Tyskland.

Jeg forstår det ikke.

Andreas Hagen

HD 26/5-95